

Innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit Nunarsuarmioqatigiit isumaqatigiissutaasa nunatsinnilu innarluutillit pisinnaatitaaffiisa tamakkiisumik illersorneqarsinnaasumillu atuutsinneqarnissaat anguniarlugu Naalakkersuisut kingusinnerpaamik 2017-imi Innarluutillit illersuisuannik pilersitseqqullugit Inatsisartut aalajangiiffigisassaattut siunnersuut.

(Inatsisartunut ilaasortaq Vivian Motzfeldt, Siumut)

Akissuteqaat

(Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoq)

Siullermeerneqarnera

Vivian Motzfeldt-imut qujanaq siunnersuutip matuma saqqummiunneqarsimanera pillugu, tamatumuuna aqutissiuunniarneqarmat innarluutillit illersorneqarnerisa suli pitsaanerulernissaa.

Naalakkersuisut siunnersuuteqartoq isumaqatigivaat oqarmat tamattaalluta isiginiartuartaqarippu qanoq iliornikkut innuttaasut innarluuteqartut atugarisaasa pisinnaatitaaffiisa pitsanngorsarneqarnissaat anguniarlugu.

2009-miilli nunarput Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutillit pillugit Aalajangersagaanut malinnilernissamut pisussaaffeqalersimavoq. Taamaattumik tulluurtuuvooq taamatut akuersaarsimanitta kingunerisaannik oqariartorfigineqallattaasarnissarput innuttaasut pineqartut atugarisaasa pitsanngorsarniarneqarnissaat eqqarsaatigalugu. Taakkumi immikkut tapersorneqarnissamut paaqutarineqarnissamullu allaniit pisariaqartitsinerusarmata.

Aalajangersakkani artikeli 33-mi ersersinneqarpoq, nunat aalajangersakkanut tunuliaqutaasut qitiusumik oqartussaqaarfigisaminni attaveqarfiusinnaasumik imaluunniit arlaqartunik toqqaasarnissamut, tassanngaanniillu nakkutigineqassasoq ilumut aalajangersakkap imarisamigut sutigut tamatigut malinniarneqarneqarnersoq.

Artikeli 33 nunatsinni imatut piviusunngortinniarneqarsimavoq Nunatsinni Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersuisoqatigiiffiannit, Danskit Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Institut-tiannit taamatullu Ilaqutariinnermut, Naligiissitaanermut Isumaginninnermullu Naalakkersuisoqarfimmit ilusilersorneqarsimalluni. Kingullertut taaneqartup attaveqaataallunilu ataqatigiissaarinnineq ingerlatarivaa, taavalu Inuit Pisinnaatitaaffii pillugit Siunnersoqatigiiffimmit nakkutigineqarluni ilumut Aalajangersakkap oqariartuutigisai malinneqarnerisut.

Naalakkersuisulli akuersaarpaa atajuartumik politikkillullu sunulluunniit qilersorsimangitsunut innarluutillit pisinnaatitaaffii pillugit ukkussisariaqarneq Aalajangersakkap malinneqarnissaata siuarsarneqarnissaa anguniarlugu.

Naalakkersuisut matumani Inatsisartut ataatsimiinneranni innarluutillit atugarisaat pillugit nalunaarusiaminnik saqqummiussaqaartussaapput. Nalunaarusiaq toqqammavigalugu aaqqissuusseqqinnermut tunngatillugu politikikkut sakkussat tunngavilersorneqassapput, tamatumani Naalagaaffiit Peqatigiit innarluutillit pillugit aalajangersagai tunaartarineqassallutik. Tunngaviatigut aaqqissuusseqqiinikkut qulakkeerniarneqassaaq

sapinngisaaq naapertorlugu innarluutillit innuttaasutut allatuulli inuusinnaanissaat siunertaralugu aqutissiuussisoqarnissaa. Naalakkersuisut pilersaarutigivaat inatsisitigut toqqammaviusussat nutaat 2017-mi upernaakkut ataatsimiinnermi saqqummiunneqarsinnaajumaartut.

Taamaattorli inatsisiliornerit kisimik aalajangiisuunngillat. Nuannaarutissaavoq april 2017-mi Sisimiuni Innarluutilinnut Sullissivissaaq ammartussaassagatsigu, tamatumuunalu malunnaateqarluartumik inuit innarluuteqartut siunnersorneqartarnikkut, tapersorsorneqarnikkut sungiusarsinnaanikkullu periarfissaat pitsanngorsaavigissallutigit taamaasiornikkullu nammineerlutik ikorfartorsinnaanissaminnut kiffaanngissuseqarlutillu inooqataanissamut periarfissaqarnerulissallutik. Tamatuma saniatigut malunnaateqarluartuuvoq isumaginninnerup tungaatigut ilinniartitaanerit arlallit aallartisarnikuusimagatsigit, taamaasiornikkullu aqutissiuutissallugu innarluutillit tungaasigut aamma ilinniarluarsimasunik sulisoqarnerulernissarput.

Naggataatigut immikkut nersualaarusuppakka innarluutillit soqutigisaqaqatigiiffii, taakkumi siunniussimammassuk kattuffigisassaminnik pilersitsinissartik. Aamma tamanna aqutigalugu innuttaasut akornanni innarluutillit ilaqaataasalu inuiaqatigiit akornanni nipaateqarsinnerulerumaarmata.

Oqaatigeriikkattut Naalakkersuisut isumaqatigivaat siunnersuuteqartoq oqarmat, sapinngisamik isiginiartariaqarippat qanoq iliornikkut innuttaasut innarluuteqartut atugarisaasigut pisinnaatitaaffitsigullu pitsanngorsaasinnaanersugut. Taamaattumik Naalakkersuisut innarluutillit illersuisuannik siunnersuutip siunertaa pilersitsisoqarsinnaanissaa tapersorsorpaat.

Taamaakkaluartorli siunnersuutip malitsigaa erseqqissaatigineqarsimanngitsoq aningaasaqarneq ilanngunneqarsimanngitsoq. Taamaattumik Naalakkersuisut ukiamut 2016-mi Inatsisartut ataatsimiinnerisa aallaqqaataatungaanut aappassanneerineqarnissaata kinguartinneqarnissaa innersuussutigivaat. Taamaalilluni 2017-mut Aningaasaqarnermut Inatsimmut tulleriarnerinut atatillugu ilanngunneqarnissaa aallaaviunissaa pillugu aningaasartuutit akuersissutit sinaakkusioersunut iluaniiginnarnissaat anguneqartariaqarmat, Aningaasaqarnermut Inatsimmi suliniutini 30-mi ilaasuni.

Taamatut oqaaseqarlunga oqallilluarnissassinnik kissaappassi.